

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การออกข้อบังคับของมหาวิทยาลัยให้มีผลย้อนหลังก่อนวันใช้บังคับ
พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐

มหาวิทยาลัยมหิดลได้มีหนังสือที่ ศธ ๐๕๑๗/๔๕๗ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า มหาวิทยาลัยมหิดลได้เสนอร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ครุวิทยฐานะ และเชิษวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยมหิดล (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... สาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ ผ่านสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาในระหว่างดำเนินการดังกล่าว พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้จึงได้ส่งเรื่องคืนมายังมหาวิทยาลัยมหิดล เนื่องจากพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติว่า การกำหนดปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ครุวิทยฐานะ และเชิษวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยมหิดล จะต้องดำเนินการเป็นข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมหิดลจึงขอหารือว่า มหาวิทยาลัยสามารถออกข้อบังคับในเรื่องนี้ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้มีผลย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันก่อนที่พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐ จะมีผลใช้บังคับได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือของมหาวิทยาลัยมหิดล ประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและมหาวิทยาลัยมหิดล) แล้ว เห็นว่า เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหิดลได้ปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการองค์กรจากเดิมซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นส่วนราชการไปเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการแต่อยู่ในกำกับของรัฐ จึงมีการตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐ ขึ้นใหม่ โดยมาตรา ๒^๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป^๒ ผลจากการปรับเปลี่ยนดังกล่าวทำให้บทบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจในการกำหนดปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ครุวิทยฐานะ และเชิษวิทยฐานะของมหาวิทยาลัย

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๐๗๓๔ ลงวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๑มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

^๒ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๔ ตอนที่ ๖๔ ก วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๐

ซึ่งเดิมกำหนดให้กระทำได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๒๔ (๒)^๑ มาตรา ๖๒ วรรคสอง^๒ และมาตรา ๖๕ วรรคสอง^๓ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดลฯ แล้ว เห็นว่าสภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ในการออกข้อบังคับว่าด้วยการกำหนดปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ครุยวิทยฐานะ และเข็มวิทยฐานะของมหาวิทยาลัย ประกอบกับคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๑) เคยวินิจฉัยในเรื่องเสรีที่ ๑๒๘/๒๕๒๗^๔ ไว้ว่า “สำหรับวันเริ่มใช้บังคับของกฎหมายนั้น ถ้าจะให้มียผลย้อนหลังโดยไม่ทำให้บุคคลต้องรับโทษทางอาญาหรือไม่เป็นการจำกัดสิทธิบุคคลแล้ว ก็สามารถทำได้ตามหลักกฎหมายทั่วไป” เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าสภามหาวิทยาลัยมหิดลได้อนุมัติหลักสูตรการสอนในสาขาวิชาการแพทย์แผนไทยประยุกต์ และอนุมัติให้นักศึกษาจบการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าวไปแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐ มีผลใช้บังคับ ดังนั้น มหาวิทยาลัย มหิดลโดยความเห็นชอบของสภามหาวิทยาลัยย่อมมีอำนาจกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวันใช้บังคับของข้อบังคับว่าด้วยการกำหนดปริญญาในสาขาวิชา อักษรย่อสำหรับสาขาวิชา ครุยวิทยฐานะ และเข็มวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยให้มีผลย้อนหลังได้

^๑มาตรา ๒๔ สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย
อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

๑ล๑

๑ล๑

(๒) ออกข้อบังคับและประกาศของมหาวิทยาลัย เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย และอาจมอบหมายให้ส่วนงานใดในมหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกข้อบังคับและประกาศสำหรับส่วนงานนั้นเป็นเรื่องๆ ไปก็ได้

๑ล๑

๑ล๑

(๑๐) อนุมัติการให้ปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร ทั้งของมหาวิทยาลัย และที่มหาวิทยาลัยจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงอื่น รวมทั้งอนุมัติการให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์

๑ล๑

๑ล๑

“มาตรา ๖๒ มหาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรในสาขาวิชาที่มีการสอนในมหาวิทยาลัย และร่วมให้ปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรในสาขาวิชาที่มีการจัดการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาชั้นสูงอื่นในประเทศหรือต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

การกำหนดให้สาขาวิชาใดมีปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรชั้นใดรวมทั้งการใช้อักษรย่อสำหรับสาขาวิชานั้นอย่างไร ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

“มาตรา ๖๕ มหาวิทยาลัยอาจกำหนดให้มีครุยวิทยฐานะหรือเข็มวิทยฐานะเป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของผู้ได้รับปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตร และอาจกำหนดให้มีครุยประจำตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย ครุยประจำตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย ครุยประจำตำแหน่งผู้บริหารหรือครุยประจำตำแหน่งคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยก็ได้

การกำหนดลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของครุยวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะและครุยประจำตำแหน่ง ให้ทำเป็นข้อบังคับของมหาวิทยาลัยและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๑ล๑

๑ล๑

^๒บันทึก เรื่อง วันใช้บังคับกฎกระทรวง (กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒) ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ถัดมาก ต่วนมาก ที่ นร ๐๕๐๑/๕๒๖ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๒๗ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จਾਲะ
(คุณพรทิพย์ จาละ)
เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๕๑